

HIỆP ĐỊNH TPP: QUAN ĐIỂM VÀ CÁCH TIẾP CẬN CỦA HIỆP HỘI DỆT MAY VIỆT NAM

*Lê Tiến Trường – Phó Chủ tịch VITAS
Hà Nội, 15/11/2013*

MỤC LỤC

VAI TRÒ CỦA NGÀNH DỆT MAY

VAI TRÒ CỦA THỊ TRƯỜNG TPP

**QUAN ĐIỂM CỦA VITAS VỀ TPP:
CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC**

**CÁC NỘI DUNG CHÍNH:
QUY TẮC XUẤT XỨ VÀ BẢN CHÀO THUẾ**

BÀI HỌC KINH NGHIỆM CỦA VITAS

ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

VAI TRÒ CỦA NGÀNH DỆT MAY ĐỐI VỚI VIỆT NAM

VAI TRÒ CỦA NGÀNH DỆT MAY

Với khoảng 6.000 doanh nghiệp, đa dạng hóa toàn diện với sự tham gia của nhiều thành phần kinh tế, ngành dệt may Việt Nam:

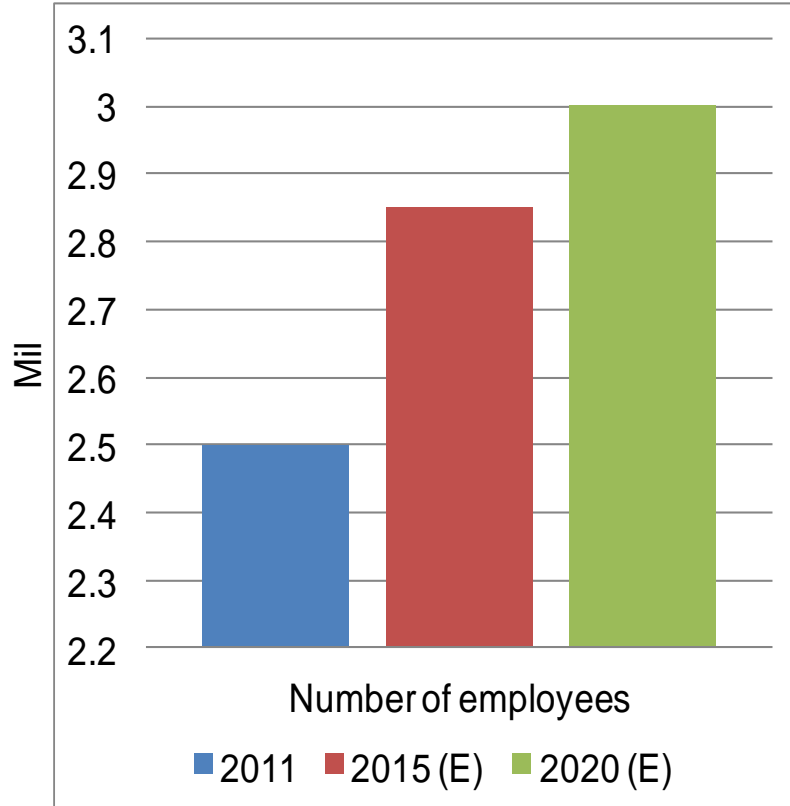
- Đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra nguồn thu ngoại tệ từ xuất khẩu; năm 2012 đạt kim ngạch 17,2 tỷ USD, năm 2013 dự báo đạt kim ngạch xuất khẩu trên 20 tỷ USD;
- Đóng góp tích cực cho công cuộc xóa đói giảm nghèo và ổn định xã hội bằng cách tạo ra một số lượng lớn công ăn việc làm;
- Từ năm 2007 không còn có sự hỗ trợ của Nhà nước do Việt Nam tuân thủ nghiêm túc cam kết về loại bỏ trợ cấp khi gia nhập WTO;
- Phát triển độc lập và là một ngành công nghiệp chủ chốt trong tiến trình công nghiệp hóa và hiện đại hóa của một nền kinh tế vốn truyền thống dựa vào nông nghiệp như Việt Nam;
- Có sức cạnh tranh quốc tế, có tiềm năng hưởng lợi từ TPP và đem lại lợi ích cho đất nước.

Đó là lý do Chính phủ Việt Nam coi dệt may là một ưu tiên hàng đầu trong đàm phán TPP.

VAI TRÒ CỦA NGÀNH DỆT MAY (TIẾP)

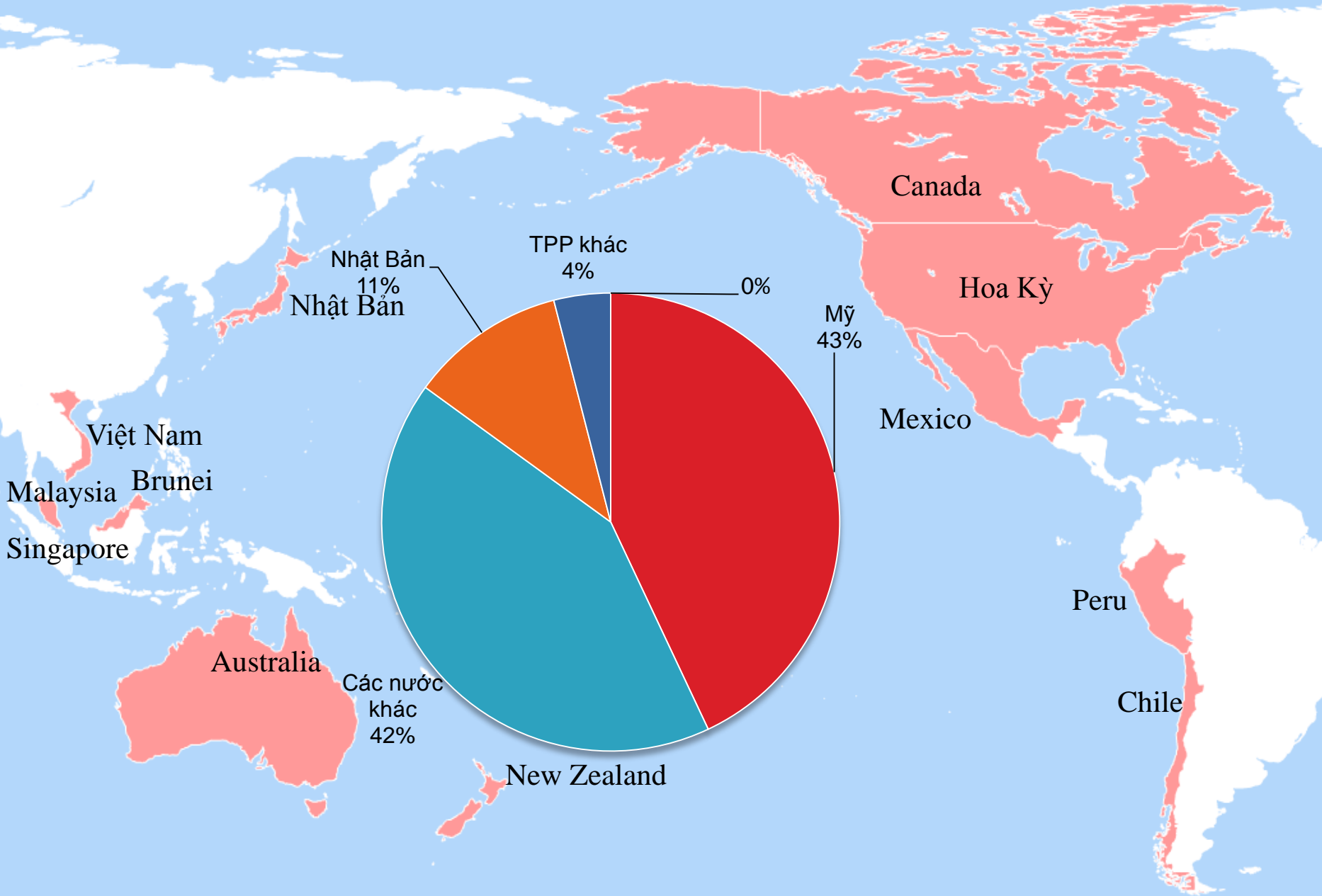
Số lượng lao động: 2,5 triệu (năm 2011)

- Chiếm 10% lực lượng lao động công nghiệp Việt Nam;
- Ngành sử dụng nhiều lao động, đặc biệt là lao động nữ;
- Mỗi 1 tỷ USD tăng trưởng doanh thu xuất khẩu giúp tạo ra 150.000-200.000 việc làm;
- Thu nhập trung bình năm: 2.000 USD/công nhân trong năm 2010, và dự kiến đạt 3.000 USD trong năm 2015, cao gấp gần 2 lần so với GDP bình quân đầu người của Việt Nam.

VAI TRÒ CỦA THỊ TRƯỜNG TPP ĐỐI VỚI XUẤT KHẨU DỆT MAY VIỆT NAM

TỶ TRỌNG KHỐI TPP TRONG XK DỆT MAY VIỆT NAM

QUAN ĐIỂM CỦA VITAS VỀ TPP: CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC

Vitas quan tâm đến nội dung đàm phán dệt may trong TPP, đặc biệt là Quy tắc Xuất xứ (QTXX) và Bản chào thuế, nhằm góp phần thực hiện chiến lược xuyên suốt của ngành:

- Đẩy mạnh tăng trưởng quy mô xuất khẩu;
- Xây dựng chuỗi cung ứng hoàn thiện;
- Phát triển bền vững.

Thương mại và đầu tư:

- Trong 1600 dòng thuế HS 8 chữ số hàng dệt may thuộc các chương HS 50-63 mà Hoa Kỳ có nhập khẩu, Việt Nam có xuất khẩu vào Hoa Kỳ khoảng 1000 dòng thuế với thuế suất MFN bình quân 17-18%. Hiệp định TPP được kỳ vọng sẽ cắt giảm mức thuế quan này dần về 0%.
- Về lý thuyết, Quy tắc xuất xứ khuyến khích sử dụng nguyên liệu nội khối TPP sẽ góp phần thúc đẩy đầu tư vào khâu sợi-dệt-nhuộm tại Việt Nam.

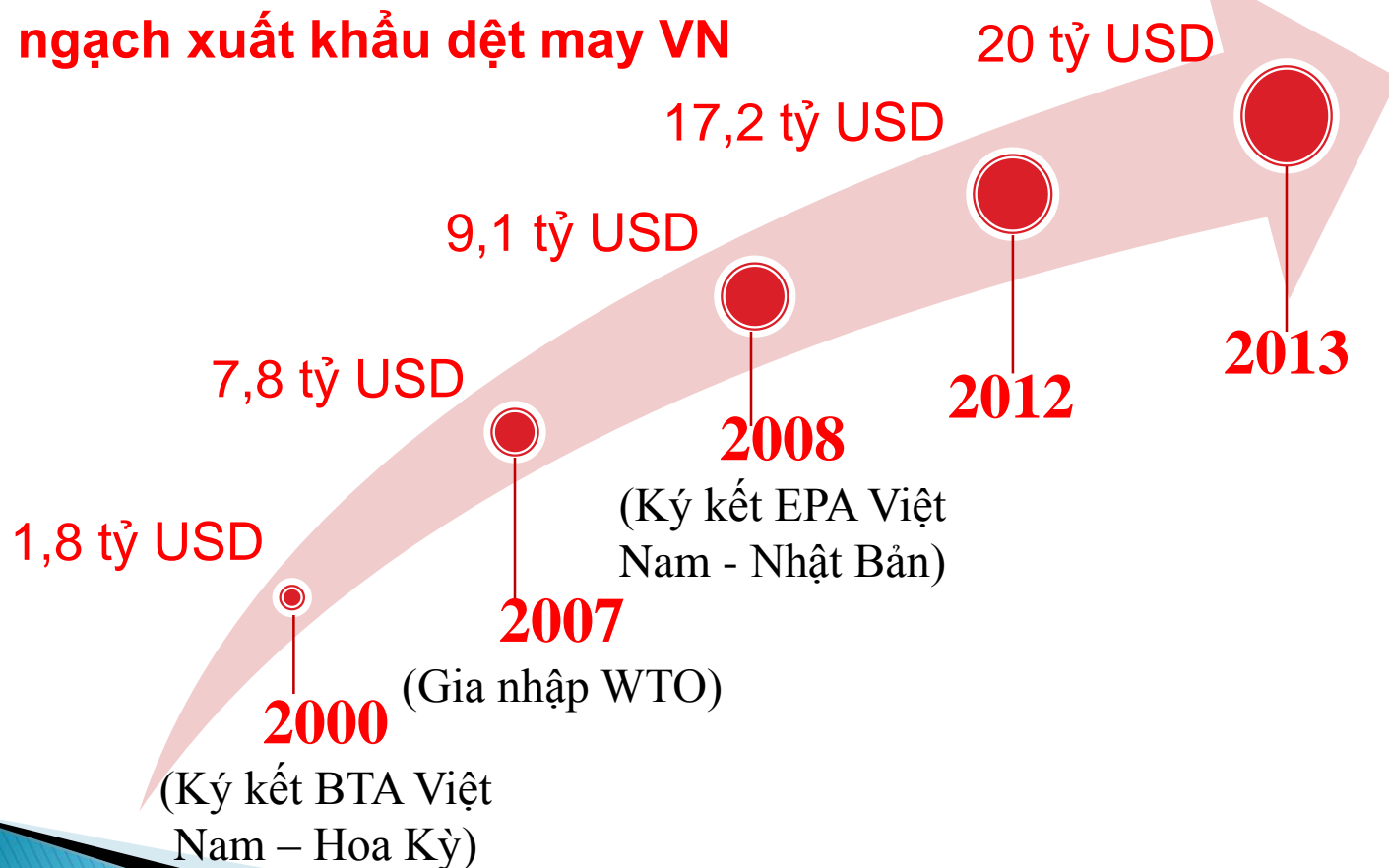
- Với triển vọng Hiệp định TPP, xuất khẩu dệt may của Việt Nam sang Hoa Kỳ có thể tăng trưởng 13-20%/năm trong giai đoạn 2013-2017 và có thể đạt 25-30 tỷ USD vào năm 2025, đưa quy mô xuất khẩu toàn ngành năm 2025 đạt khoảng 50-55 tỷ USD.
- Trên đây là những ước tính về mặt lý thuyết, chưa tính đến nhiều nhân tố khả biến khác như: quy mô thị trường hàng may mặc Hoa Kỳ; các yếu tố sản xuất dệt may tại Việt Nam; sự mở rộng của Hiệp định TPP và sự phổ biến của các FTA khác.
- Nếu TPP thúc đẩy tốt đầu tư vào nguyên liệu như dự kiến thì các chỉ tiêu về xuất siêu, giá trị gia tăng và tỷ lệ nội địa hóa của ngành sẽ đều được nâng cao; dự kiến ngành sẽ về đích sớm với mục tiêu đạt tỷ lệ nội địa hóa 60% vào năm 2015 và 70% vào năm 2020 theo Quyết định 36/2008/QĐ-TTg.

CƠ HỘI (TIẾP)

TPP, cùng với các FTA đang đàm phán với EU, Liên minh hải quan (LMHQ) Nga–Belarus-Kazakhstan, là cơ hội lớn tiếp theo cho ngành dệt may Việt Nam.

Kim ngạch xuất khẩu dệt may VN

TPP
FTA với EU
FTA với Nga

THÁCH THỨC

Để có thể hưởng lợi từ Hiệp định:

- Bản chào thuế cần cắt giảm thuế nhanh, mạnh để tạo động lực đủ lớn; và
- Quy tắc xuất xứ phải có tính khả thi cao, nếu không sẽ tạo thành rào cản, thách thức lớn cho quá trình thực thi Hiệp định.

THÁCH THỨC (TIẾP)

- Thách thức từ xu hướng đầu tư nhanh, mạnh của khối FDI với lợi thế cả về tài chính, công nghệ và thị trường; cần cân đối giữa lợi ích của doanh nghiệp Việt Nam và doanh nghiệp FDI.

CÁC NỘI DUNG CHÍNH: QUY TẮC XUẤT XỨ VÀ BẢN CHÀO THUẾ

QUY TẮC XUẤT XỨ

- Quan điểm xuất phát của Việt Nam và Hoa Kỳ rất khác biệt.
- Hiệp hội hiểu rõ và hoàn toàn ủng hộ Đoàn đàm phán kiên trì về nguyên tắc, song linh hoạt trong cách tiếp cận để 2 bên tiến đến gần nhau.
- Đã và đang trao đổi về Danh mục nguồn cung thiếu hụt (SSL) và các hình thức linh hoạt khác.
- Nếu đủ linh hoạt, hy vọng sẽ đạt được giải pháp trung gian về QTXX. Vitas sẵn sàng hợp tác với Đoàn đàm phán trên cơ sở bảo vệ lợi ích chính đáng của ngành dệt may Việt Nam.

Trên cơ sở tham khảo các FTA khác của Hoa Kỳ, Hiệp hội kiến nghị:

- Đưa nhiều nhất có thể các dòng thuế vào nhóm A (về 0% ngay khi Hiệp định có hiệu lực).
- Đối với nhóm X, nếu có, đề nghị đàm phán mức cắt giảm ban đầu lớn, sau đó thuế suất còn lại giảm dần theo thời gian.

NGOÀI RA: VẤN ĐỀ LAO ĐỘNG VÀ MÔI TRƯỜNG

Ngành dệt may đã luôn quan tâm đến quyền lợi của người lao động và nhu cầu bảo vệ môi trường. Tuy nhiên, đề nghị Đoàn đàm phán không để các vấn đề như lao động, môi trường bị lợi dụng để làm rào cản thương mại trá hình.

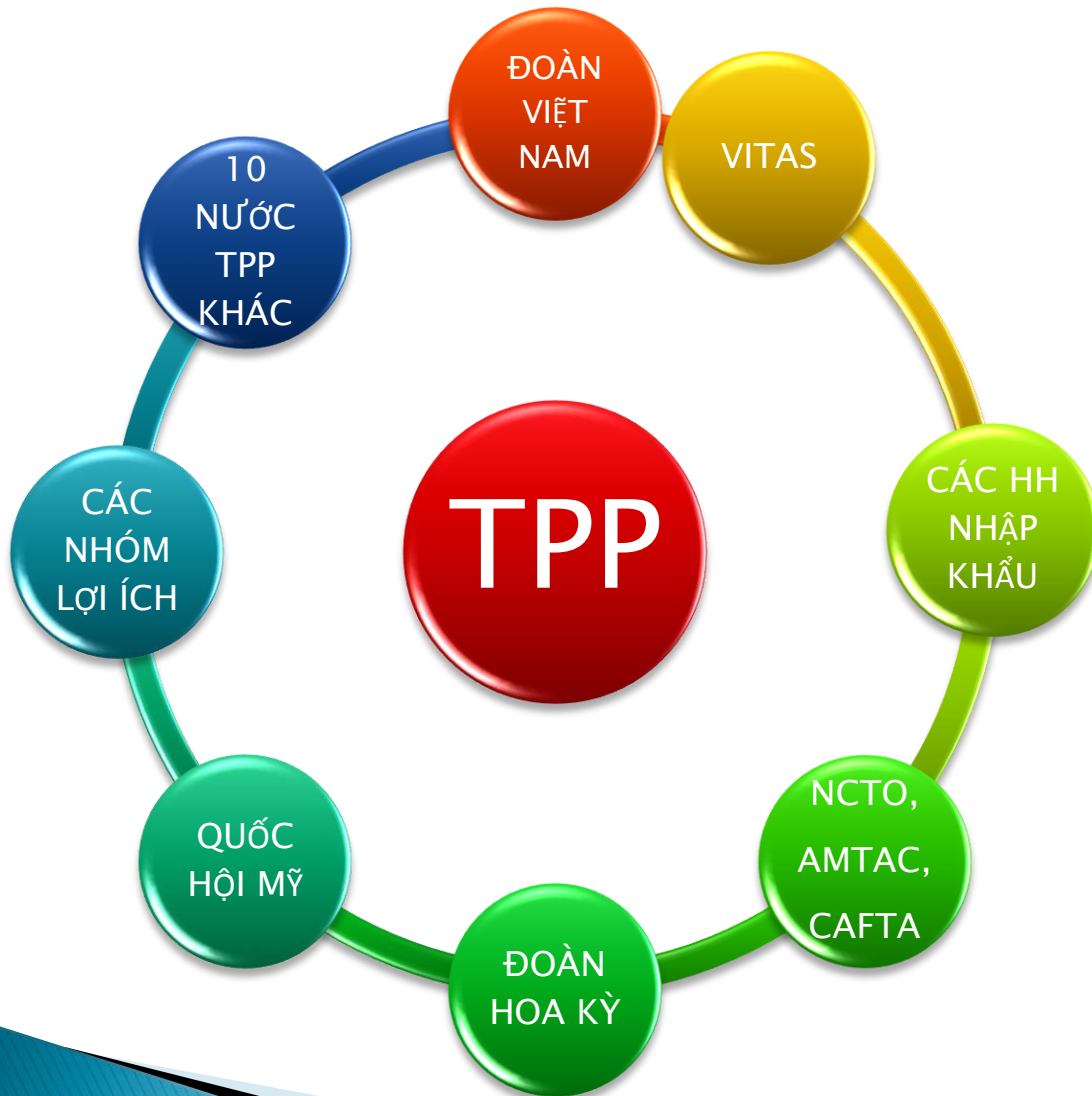
BÀI HỌC KINH NGHIỆM CỦA VITAS TRONG QUÁ TRÌNH THAM VẤN VỚI ĐOÀN ĐÀM PHÁN

VITAS ĐÃ VÀ ĐANG TRIỂN KHAI

- Tham vấn thường xuyên với Đoàn đàm phán chính phủ VN; là Hiệp hội ngành nghề duy nhất của VN tham dự sự kiện của các bên liên quan tại toàn bộ các Vòng đàm phán TPP từ Vòng 7 đến nay.
- Nghiên cứu nội dung về dệt may, đặc biệt là QTXX yarn-forward trong 14 Hiệp định Thương mại Tự do (FTA) của Hoa Kỳ để tham vấn với Đoàn đàm phán.
- Phân tích, xử lý dữ liệu về thương mại, thuế quan hàng dệt may, dữ liệu khảo sát doanh nghiệp dệt may VN phục vụ đàm phán.
- Gặp gỡ, trao đổi với các bên liên quan để thu thập, xử lý thông tin phục vụ đàm phán: các chuyên gia đàm phán của các nước; các cơ quan chính phủ, quốc hội; các hiệp hội ngành hàng của Mỹ, Canada, Mexico, Malaysia, Australia...; các nhà nhập khẩu, bán lẻ dệt may lớn của Hoa Kỳ.

TÍNH CHẤT PHỨC TẠP CỦA ĐÀM PHÁN

HIỆP HỘI NGÀNH NGHỀ CẦN CHỦ ĐỘNG

Các Hiệp hội ngành nghề cần hết sức chủ động trong việc:

- Tham vấn, cung cấp góc nhìn và thông tin chuyên ngành cho Đoàn đàm phán; và
- Kết nối các doanh nghiệp thành viên của mình với tiến trình đàm phán, nhằm vận động và phản ánh tốt nhất lợi ích của các doanh nghiệp thành viên vào nội dung và kết quả đàm phán TPP cũng như các FTA khác.

ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

DOANH NGHIỆP VIỆT NAM CẦN LÀM GÌ?

- Tích cực trao đổi, cung cấp thông tin đầu vào cho Đoàn đàm phán và Nhóm công tác của VITAS; đồng thời nắm được thông tin diễn biến đàm phán, quyền lợi và nghĩa vụ của doanh nghiệp khi thực hiện TPP, cũng như FTA VN-EU, FTA VN-Liên minh hải quan.
- Cân đối chiến lược nguồn nguyên liệu (sourcing), liên kết chuỗi, đầu tư phát triển của doanh nghiệp mình phù hợp với xu hướng chung trong các FTA.
- củng cố cơ sở dữ liệu và lưu trữ hồ sơ chứng từ để phục vụ cho việc thực thi Hiệp định.

KIẾN NGHỊ VỚI CÁC CƠ QUAN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC

- Xây dựng Quy hoạch Phát triển Ngành Dệt May đến năm 2030, tầm nhìn 2050, trong đó xác định rõ vai trò, vị trí, quy mô của ngành dệt may;
- Có chính sách khuyến khích các doanh nghiệp dệt may phát triển tích hợp dọc, liên kết chuỗi cung ứng;
- Có cơ chế tham vấn giữa chính quyền địa phương với bộ ngành và hiệp hội khi xem xét cấp phép dự án FDI vào ngành dệt may;
- Phối hợp với Đoàn đàm phán Chính phủ và Nhóm công tác VITAS tuyên truyền, quảng bá về TPP, FTA VN-EU, FTA VN-LMHQ đến các doanh nghiệp dệt may.

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!
